

تاریخ بیداری ایرانیان

به قلم

فاطمه الاسلام کرمانی

جلد دوم

سرشناسه:	ناظم الاسلام کرمانی، محمدبن علی، ۱۲۸۰ - ۱۳۳۷
عنوان و نام پدیدآور:	تاریخ بیداری ایرانیان / نویسنده: ناظم الاسلام کرمانی
مشخصات نشر:	تهران: پر، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری:	ج ۲؛ ۱۵۳۶ص / جلد دوم: ۷۲۰ص
شابک:	دوره: 978-600-8137-18-4
ج ۱:	978-600-8137-16-۰
ج ۲:	978-600-8137-17-7
وضعیت فهرست نویسی:	فیا.
موضوع:	ایران -- تاریخ -- انقلاب مشروطه، ۱۳۲۴ - ۱۳۲۷ق.
موضوع:	Iran - History - Constitutional Revolution, 1906-1909
موضوع:	ایران -- تاریخ -- قاجاریان، ۱۱۹۳ - ۱۳۴۴ق.
موضوع:	Iran -- History -- Qajars, 1779 - 1925
رده بندی کنگره:	۱۳۹۵ ت ۲/ن ۱۴۰۷/DSR
رده بندی دیویی:	۹۵۵/۰۷۵
شماره کتابشناسی ملی:	۴۲۲۲۹۴۳

انتشارات پر

- نام کتاب: تاریخ بیداری ایرانیان
- نویسنده: ناظم الاسلام کرمانی
- صفحه آرای: منیر علیزاده
- نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵
- تیراژ: ۵۰۰ نسخه
- قیمت دوره: ۶۰۰۰۰ تومان
- شابک جلد دوم: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۳۷-۱۷-۷
- شابک دوره: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۳۷-۱۸-۴

آدرس: خ لبافی نژاد، بین خ دانشگاه و فخررازی، پلاک ۱۷۴ واحد ۳

تلفن: ۰۹۱۲۳۰۲۵۲۰۵ - ۶۶۴۶۶۹۶۵ - ۶۶۴۶۶۳۶۰

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۸۲۹	بخش چهارم
۸۳۱	قرارداد وام روس و انگلیس به ایران
۸۳۲	نطق معین التجار بوشهری
۸۳۴	اعلان ژلاتین موسوم به شبنامه
۸۳۶	شبنامه‌ی دیگری است که به طبع ژلاتین منتشر شده است
۸۳۷	لوحه‌ی سردر مجلس
۸۳۷	نطق مخبرالسلطنه در مجلس شورای ملی
۸۳۸	مطالبه‌ی نظامنامه
۸۳۸	کاغذ آقای اصفهانی به آقای شیرازی
۸۴۳	مقاله‌ی انجمن طلاب
۸۴۳	استدعا از عموم علماء ایران
۸۴۷	اعلان تأسیس بانک ملی ایران
۸۴۹	اسامی بعضی از مؤسسين دولتخواه ملت دوست:
۸۵۱	سواد رقعہ‌ی ولیعهد به آقای آقا سید عبدالله
۸۵۲	وقایع ماه ذی‌القعدة الحرام ۱۳۳۴
۸۵۳	تلگراف از بادکوبه
۸۵۳	جواب تلگراف بادکوبه
۸۵۴	[نطق ولیعهد]
۸۵۶	[احاله‌ی امورات دولتی به ولیعهد]
۸۵۶	سواد دستخط همایونی
۸۵۶	خطابه‌ی ورودیه‌ی حاجی سید نصرالله در حضور ولیعهد
۸۶۰	نطق تقی‌زاده در مجلس شورای ملی
۸۶۵	[ولیعهد و نظامنامه مجلس]
۸۶۷	مقاله روزنامه ندای وطن
۸۶۸	تلگراف از اصفهان
۸۶۸	ایضا از اصفهان
۸۶۸	ایضا تلگراف از اصفهان
۸۷۱	خطابه‌ی آقا سید محمد تقی هراتی در وقت ورود
۸۷۱	نظامنامه‌ی اساسی به مجلس شورای ملی
۸۷۴	صورت نظامنامه‌ی اساسی مجلس شورای ملی یا قانون اساسی موقتی مملکت ایران
۸۷۶	صورت قسم‌نامه

۸۷۷	در وظایف مجلس و حدود و حقوق آن
۸۷۹	در اظهار مطالب به مجلس شورای ملی
۸۸۰	عنوان مطالب از طرف مجلس
۸۸۱	در شرایط تشکیل مجلس سنا
۸۸۴	نظامنامه‌ی داخلی مجلس شورای ملی ایران
۸۸۴	تکالیف رییس:
۸۸۵	تکالیف نایبان رییس:
۸۸۵	تکالیف منشیان و دفتردار:
۸۹۶	فوت مظفرالدین شاه
۸۹۶	تلگراف از ملایر
۸۹۷	ایضا تلگراف
۸۹۷	جواب تلگراف از طرف آقای طباطبایی
۸۹۷	ایضا تلگراف
۸۹۷	تلگراف از رشت
۸۹۸	ایضا تلگراف
۸۹۸	تلگراف از مشهد مقدس
۸۹۸	تلگراف از اصفهان در جواب علماء اعلام طهران
۹۰۰	تعزیت نامه‌ی وکلاء در فوت شاهنشاه مظفرالدین شاه
۹۰۱	شرفیابی وکلاء مجلس به حضور محمد علی شاه
۹۰۲	نطق همایونی شاهنشاه محمد علی شاه
۹۰۲	نطق اعلیحضرت دربارہ فرزند خود
۹۰۳	حکم و نوشته آقا شیخ محمد خمایی مجتهد رشت
۹۰۳	وقایع ماه ذیحجه الحرام ۱۳۳۴
۹۰۵	تاجگذاری محمد علی شاه
۹۰۷	مکتوب جناب آخوند ملا محمد کاظم خراسانی به عنوان حجج الاسلام طهران
۹۰۸	موافقت باب عالی با تقاضاهای قونسول ایران
۹۱۲	انتشار روزنامه‌ی تمدن و شرح حال مدیر روزنامه
۹۱۳	تعیین ولیعهد
۹۱۵	فوت امام جمعه کرمانشاه
۹۱۶	صورت تلگراف حضرت حجه الاسلام آقای آخوند ملا کاظم خراسانی
۹۱۶	مقدمات تشکیل انجمن مخفی
۹۱۸	انجمن انصار
۹۱۹	نظامنامه انجمن مخفی شعبه از انجمن انصار
۹۲۵	معرفی وزراء به مجلس
۹۲۵	ضرب سکه به نام محمد علی شاه
۹۲۷	تماشاچیان و مجلس
۹۲۸	بستن بازار و تلگرافات تبریز
۹۲۸	مقاصد اهالی غیور آذربایجان
۹۲۹	وکلاء باید قسم بخورند
۹۳۰	ورود وکلای آذربایجان به طهران
۹۳۲	سواد دستخط اعلیحضرت محمد علی شاه قاجار در تصریح مشروطیت دولت ایران

۹۳۴	تلگراف از نجف اشرف
۹۳۴	تلگراف از نجف اشرف در جواب مجتهدین و علماء تبریز کثر اللہ امثالہم..
۹۳۵	ایضا تلگراف از نجف از قصر شیرین
۹۳۶	صورت استفتاء از علماء نجف درباره مجلس شورای ملی
۹۳۶	جواب استفتاء از حجج اسلام نجف
۹۳۸	رقعه جناب حجة الاسلام آقای آخوند محمد کاظم خراسانی مدظله به عنوان مجلس شورای ملی
۹۳۹	خلاصه‌ی مضمون تلگراف از عشق آباد که در خصوص فروش اطفال قوچانی در مجلس قرائت شد
۹۴۱	مکتوب یکی از مخدرات قزوین که به سعدالدوله نوشته است
۹۴۳	مقاله‌ی ادیب الممالک در روزنامه‌ی مجلس
۹۴۶	تلگراف ثانوی عشق آباد
۹۴۷	تعیین رکن الدوله به حکومت خراسان
۹۵۲	صورت قسم نامه و کلاء مجلس
۹۵۴	مکتوب خراسان نقل از ۵۳ مجلس
۹۵۷	رپورت از گیلان
۹۶۲	وقایع ماه صفر ۱۳۲۵
۹۶۳	دستخط اعلیحضرت
۹۶۴	تلگراف اول
۹۶۴	ایضا تلگراف دوم
۹۶۶	تلگراف
۹۶۸	صورت ادارات جزو وزارتخانه‌ها وزارت عدلیه
۹۶۸	وزارت خارجه
۹۶۹	وزارت داخله
۹۶۹	وزارت مالیه
۹۶۹	وزارت جنگ
۹۶۹	وزارت علوم
۹۶۹	وزارت فواید عامه
۹۶۹	وزارت تجارت
۹۷۰	مضمون تلگراف تبریز
۹۷۳	مضمون تلگراف رشت که در مجلس قرائت شد
۹۷۴	خلاصه‌ی جواب تلگراف از طرف مجلس
۹۷۴	نطق تقی زاده
۹۷۶	اخبار خارجه درباره‌ی ایران
۹۷۷	خلاصه‌ی تلگراف از شیراز
۹۷۸	تلگراف از نجف اشرف
۹۷۸	لایحه‌ی ایرانیان ساکن بادکوبه
۹۷۸	قابل توجه حضرات و کلاهی عظام انجمن شورای ملی دامت برکاتہم
۹۸۰	تلگراف از کرمان
۹۸۰	تلگراف آذربایجان
۹۸۱	مکتوب شهری نقل از روزنامه‌ی مجلس
۹۸۳	خلاصه‌ی تلگراف جوابیه‌ی کرمان
۹۸۴	مکتوب وزارت عدلیه

- ۹۸۴ رقعہی وزارت داخلہ
 ۹۸۵ مضمون تلگراف از رشت
 ۹۸۹ مکتوب جناب حجۃ الاسلام آقای آخوند ملا محمد کاظم خراسانی به عنوان شیخ ابراہیم
 ۹۹۰ آگاہی
 ۹۹۴ وقایع ماہ جمادی الاولیٰ ۱۳۲۶
 ۹۹۸ راہ نجات و امیدواری ملت
 ۹۹۹ زبان حال ایران به آدمیان دنیا
 ۱۰۰۸ اعلان ملت به عموم سربازان و سواران اسلام
 ۱۰۰۹ اعلام از طرف ملت به بریگاد عراق
 ۱۰۱۰ قابل توجہ برادران معروف به قزاق
 ۱۰۱۳ از شیراز به طهران نمرہی ۶۷ به تاریخ ۱۴ جمادی الاولیٰ
 ۱۰۱۴ تلگراف از اہر کہ رحیم خان سردار نصرت مخابرہ کردہ است
 ۱۰۳۰ سواد تلگراف از طهران
 ۱۰۳۲ وقایع ماہ جمادی الاخریٰ ۱۳۲۶
 ۱۰۴۸ وقایع ماہ رجب ۱۳۲۶
 ۱۰۶۰ سواد تلگراف علمای عتبات عالیات بہ طهران ۲ رجب ۱۳۲۶
 ۱۰۶۷ وقایع ماہ شعبان ۱۳۲۶
 ۱۰۸۱ لایحہی ژادفر سفارت انگلیس ۱۱ شہر شعبان
 ۱۰۸۲ نالہی ملت تازیانہی غیرت
 ۱۰۸۸ نالہی ملت حادثہی فجیع یا ضایعہی عظیم
 ۱۰۹۰ تمنی و اخطار
 ۱۰۹۱ نالہی ملت قابل توجہ افواج و سواران نظامی
 ۱۰۹۴ تلگراف میر ہاشم جواب طهران
 ۱۰۹۵ اعلان
 ۱۰۹۵ صورت تلگراف حضرات حجج الاسلام دامت برکاتہم
 ۱۰۹۵ [تلگراف بہ تبریز]
 ۱۰۹۶ تلگراف بہ طهران
 ۱۰۹۶ تلگراف بہ اصفہان و شیراز
 ۱۰۹۷ تلگراف از اسلامبول بہ آذربایجان
 ۱۰۹۷ اعلان
 ۱۰۹۹ از کرمان، از مکتوب عدل السلطنہ بہ مؤلف
 ۱۱۰۲ وقایع ماہ رمضان ۱۳۲۶
 ۱۱۰۲ اعلان دولتی از طرف ایالت دارالخلافہ
 ۱۱۰۳ ۱۴ شہر رمضان المبارک ۱۳۲۶ (مؤیدالدولہ)
 ۱۱۰۴ شب نامہی ژلاتین کہ با مرکب قرمز طبع شدہ است
 ۱۱۰۶ اعلان دیگر کہ با ژلاتین طبع شدہ است
 ۱۱۰۸ اعلان دیگر
 ۱۱۰۸ ۲۴ شعبان
 ۱۱۱۱ صورت تلگراف اعلیحضرت ہمایونی بہ علماء اعلام نجف
 ۱۱۱۳ سواد تلگرافی است کہ از مقام منبع حجج اسلامیہ نجف اشرف در جواب تلگراف مزورانہ درباریان مخابرہ شدہ
 ۱۱۱۶ وقایع ماہ شوال ۱۳۲۶

۱۱۱۷.....	تلگراف حجج اسلام به اعلیحضرت سلطان عثمانی.....
۱۱۱۸.....	نغمه تازه.....
۱۱۲۸.....	صورت عریضه‌ی شیخ فضل الله و امام جمعه و سایرین.....
۱۱۳۰.....	صورت دستخط اعلیحضرت بر حاشیه‌ی عریضه.....
۱۱۳۰.....	وقایع ماه ذی القعدة ۱۳۲۶.....
۱۱۳۲.....	نمره ۵ - مکتوب از نجف اشرف.....
۱۱۳۶.....	القانون الاساسی.....
۱۱۵۷.....	وقایع ماه ذی الحجة الحرام ۱۳۲۶.....
۱۱۷۳.....	بخش پنجم
۱۱۷۵.....	وقایع ماه محرم ۱۳۲۷.....
۱۱۹۲.....	دستخط حجج اسلام عتبات.....
۱۱۹۸.....	وقایع ماه صفرم ۱۳۲۷.....
۱۲۰۴.....	سواد لایحه‌ی اهالی اصفهان به صدراعظم مشیرالسلطنه به تاریخ ۱۲ محرم ۱۳۲۷.....
۱۲۰۷.....	نقل از روزنامه‌ی صباح ۲۸ ذی الحجه ۱۳۲۶.....
۱۲۰۷.....	۲۶ ذی حجه از لندن ۲۷ ذی حجه.....
۱۲۱۱.....	راپورت رشت.....
۱۲۱۴.....	وقایع طهران.....
۱۲۲۵.....	تلگراف از طهران به رشت.....
۱۲۲۵.....	جواب از رشت.....
۱۲۳۹.....	وقایع ماه ربیع الاول ۱۳۲۷.....
۱۲۴۲.....	رفعه‌ی دعوت.....
۱۲۴۶.....	از اسلامبول عین تلگراف تبریز ۱۰ شباط.....
۱۲۴۷.....	ایضا تلگراف تبریز به انجمن سعادت اسلامبول.....
۱۲۴۷.....	۱۴ شباط ۶ صفر (ایضا تلگراف).....
۱۲۴۹.....	صبح نامه‌ی دعوۃ الاسلام.....
۱۲۵۱.....	کاشف الاسرار.....
۱۲۵۷.....	سواد عکس صورت استفتاء از جناب حجه‌الاسلام آقای آقا سید ریحان الله مد ظله.....
۱۲۵۷.....	جواب، در صدر استفتاء، چنین مرقوم فرموده‌اند.....
۱۲۵۸.....	دستخط حجج اسلامی عتبات که عکس برداشته شده است.....
۱۲۵۸.....	دستخط دیگر ایضا از عکس برداشته.....
۱۲۵۹.....	عریضه‌ی استفتاییه‌ی اهالی آذربایجان به علماء عتبات.....
۱۲۵۹.....	جواب علماء اعلام نجف از سؤال اهالی تبریز.....
۱۲۶۱.....	دستخط حجج اسلام عتبات.....
۱۲۶۲.....	تبریز و وضع سیاسی.....
۱۲۶۴.....	اعلان فداییان مشروطیت.....
۱۲۶۷.....	راپورت دستخط تلگرافی حجتی الاسلام نجف اشرف به اسلامبول به توسط انجمن سعادت ایرانیان.....
۱۲۷۲.....	تلگراف از اسلامبول.....
۱۲۷۲.....	ایضا عین تلگراف رشت.....
۱۲۷۲.....	ایضا عین تلگراف اصفهان به رشت، از طریق اسلامبول.....
۱۲۷۶.....	سواد دستخط.....

- ۱۳۷۸..... ایضا لایحه و دستخط
- ۱۳۸۳..... صورت امضاء حجج الاسلام.....
- ۱۳۸۸..... حالت کنونی ایران.....
- ۱۳۹۰..... اخبار ولایات.....
- ۱۳۹۴..... وقایع ماه ربیع الثانی ۱۳۲۷.....
- ۱۳۹۴..... سواد دستخط.....
- ۱۳۰۱..... شب‌نامه اخبارات از غره‌ی ربیع الثانی الی (۳) ۱۳۲۷.....
- ۱۳۰۳..... صورت کلیه‌ی قشون دولت در بلده‌ی قزوین.....
- ۱۳۰۸..... اخبار از رشت در ۲۶ ربیع الاول.....
- ۱۳۱۲..... ۳۰ آوریل، ترجمه از فرانسه، خلاصه‌ی مراسله‌ی سفارت روس و انگلیس.....
- ۱۳۱۲..... سواد تلگراف سپهدار به تاریخ ۸ ع ۲، ۱۳۲۷.....
- ۱۳۱۳..... ۲۹ آوریل، ترجمه از فرانسه، خلاصه‌ی مراسله سفارت روس در جواب پرتست وزارت خارجه.....
- ۱۳۱۵..... نقل از روزنامه‌ی کشکول نمره ۲.....
- ۱۳۱۵..... ایضا نقل از کشکول نمره ۴.....
- ۱۳۱۷..... سواد دستخط اعلیحضرت قدر قدرت اقدس همایونی ارواحنا فداه.....
- ۱۳۱۹..... سواد دستخط جهان مطاع اعلیحضرت قدر قدرت اقدس شاهنشاهی ارواحنا فداه.....
- ۱۳۲۳..... نمره ۳- خلاصه‌ی مضمون ابلاغ رسمی از طرف سفیرین به اصفهان.....
- ۱۳۲۵..... از کرمان به طهران، نمره ۱۱۳ به تاریخ ۲۵ شهر ربیع الثانی.....
- ۱۳۲۶..... نمره ۵ - تلگراف از تبریز به اصفهان.....
- ۱۳۲۷..... [تلگراف دیگر].....
- ۱۳۳۰..... نقل از کشکول.....
- ۱۳۳۱..... تلگراف تبریز.....
- ۱۳۳۳..... رقه‌ی محترمه‌ی انجمن مقدس ولایتی.....
- ۱۳۳۴..... وقایع ماه جمادی الاولی ۱۳۲۷.....
- ۱۳۳۵..... تلگراف از طهران به کرمان.....
- ۱۳۳۶..... سواد تلگراف از طهران به کرمان، مورخه‌ی فوق.....
- ۱۳۴۰..... سواد تلگراف.....
- ۱۳۴۴..... سواد تلگراف تجار آذربایجان از کرمان به تبریز.....
- ۱۳۴۴..... جواب از تبریز به کرمان.....
- ۱۳۴۶..... مجلس منافقین.....
- ۱۳۴۸..... تلگراف احرار قزوین.....
- ۱۳۵۲..... [شب‌نامه].....
- ۱۳۵۷..... تلگراف از رشت به طهران.....
- ۱۳۶۰..... ایضا نقل از جراید خارجه.....
- ۱۳۶۳..... [دستخط مجتهد کرمانی].....
- ۱۳۶۳..... سواد دستخط اعلیحضرت که به ولایات مخابره شد.....
- ۱۳۶۴..... معاهده‌ی شاه ایران با دولتین روس و انگلیس.....
- ۱۳۶۵..... شب‌نامه.....
- ۱۳۶۸..... وقایع ماه جمادی الثانی ۱۳۲۷.....
- ۱۳۶۸..... شب‌نامه.....
- ۱۳۷۱..... تلگراف از رشت به طهران.....

۱۳۷۲	از قزوین به رشت
۱۳۷۳	تلگراف از رشت به قزوین
۱۳۷۵	دستخط آخوند ملا کاظم
۱۳۷۶	قابل توجه و قبول
۱۳۷۹	قابل توجه ملت
۱۳۸۳	راپورت قزوین
۱۳۸۷	ترجمه از روزنامه‌ی تیمس
۱۳۸۷	[شب‌نامه]
۱۳۹۰	[شب‌نامه]
۱۳۹۴	اعلان
۱۳۹۴	تلگراف از رشت به طهران
۱۳۹۶	[چند سطر از یک نامه]
۱۳۹۸	[مکتوب جوابیه‌ی حاج جلال‌الممالک]
۱۴۰۳	[مقاله‌ی روزنامه‌ی استقلال]
۱۴۰۹	[شب‌نامه]
۱۴۱۲	سواد تلگراف نجف اشرف
۱۴۱۳	آخرین اتمام حجت ملت ایران به اهل نظام به نام نامی وطن مقدس ما ایران
۱۴۱۶	سواد مراسله‌ی سفارت روس در جواب مراسله‌ی رسمی وزارت امور خارجه
۱۴۳۰	صورت اسامی کمیسیون که احکام از آن‌جا به مجلس عالی می‌آمد:
۱۴۳۰	اولین لایحه که در سلطنت اعلیحضرت احمد میرزا قرائت شد در مجلس عالی
۱۴۳۱	صورت حکم مجلس عالی در خصوص وزارت جنگ
۱۴۳۱	ایضا صورت حکم در خصوص وزارت داخله
۱۴۳۲	نطق حضرت اشرف عضدالملک نایب‌السلطنه در امروز در مجلس عالی
۱۴۳۳	صورت تلگرافی است که از طرف مجلس عالی به حجج اسلامیه شده است
۱۴۳۴	صورت لایحه‌ایست که از طرف مجلس عالی به والا حضرت محمد علی میرزا پادشاه سابق نوشته شد
۱۴۳۴	ترجمه تلگراف جوابیه‌ی سفارت روس و انگلیس
۱۴۳۴	صورت لایحه‌ی ملت
۱۴۳۶	خلاصه اقدامات این چند روزه
۱۴۳۸	سبب یأس محمد علی میرزا و استعفای او از سلطنت ایران
۱۴۴۴	تلگراف به خراسان
۱۴۴۴	جواب
۱۴۴۵	اعلان
۱۴۴۷	اعلان از اداره‌ی نظمیه
۱۴۴۷	اعلان
۱۴۴۷	اعلان از اداره‌ی نظمیه
۱۴۴۸	تلگراف از پترزبورگ
۱۴۴۸	وقایع ماه رجب ۱۳۲۷
۱۴۴۹	سواد دستخط اعلیحضرت همایونی سلطان احمد شاه قاجار
۱۴۴۹	سواد مراسله‌ی متحدالمال وزارت خارجه ایران به سفارتخانه‌ها
۱۴۵۰	تلگراف از تبریز به طهران
۱۴۵۰	جواب

- ۱۴۵۱ تلگرافی که به سفارتخانه‌های ایران مقیمین خارجه و جنرال قونسلگری هندوستان و مصر و غیره مخابره شده است..... ۱۴۵۱
 از طرف وزارت جنگ به سفارت روس..... ۱۴۵۲
 اعلان ۱۴۵۲
 سواد ترجمه‌ی مراسله‌ی سفارت اتازونی به مشارالسلطنه ۱۴۵۳
 خیر تلگرافی خارجه ۱۴۵۳
 یادداشت وزیر مختار انگلیس به علاءالسلطنه ۱۴۵۵
 اعلان دولتی ۱۴۵۶
 دستخط از طرف وزارت داخله ۱۴۵۷
 اعلان از اداره‌ی نظمیه ۱۴۵۷
 اعلان از طرف کمیسیون جنگ ۱۴۵۷
 اعلان از طرف اداره‌ی جلیله‌ی نظمیه و امینه ۱۴۵۸
 صورت تلگراف مأمور ایران مقیم بادکوبه در تبریک ۱۴۵۸
 جواب مراسله‌ی سفارت فرانسه در جواب متحدالمال وزارت امور خارجه‌ی ایران ۱۴۵۸
 سفارت انگلیس ۱۳۲۷
 سفارت روس - ۳ رجب ۱۴۵۹
 مراسله‌ی سفارت آلمان ۱۴۶۰
 تلگراف سفارت ایران در لندن به وزارت خارجه ۱۴۶۲
 تلگراف از شیراز به طهران ۱۴۶۴
 اعلان از طرف حکومت جلیله‌ی دارالخلافه‌ی طهران ۱۴۶۵
 اعلان انتخابات ۱۴۶۵
 محل انجمن نظارت به جهت دادن ورقه تعرفه ۱۴۶۶
 (بعضی از مواد نظامنامه‌ی انتخابات که دانستن آن‌ها برای عموم لازم است) ۱۴۶۷
 تلگراف شیراز ۱۴۶۸
 راپورت از قزوین ۱۴۶۸
 سواد اعلان اداره‌ی نظمیه ۱۴۶۹
 واقعه‌ی زنجان ۱۴۷۱
 تکالیف انجمن‌های نظارت و کدخدای محلات ۱۴۷۲
 صورت اعضاء انجمن‌های نظارت محلات شهر ۱۴۷۴
 خلاصه‌ی استنطاق صنیع حضرت و مفاخرالملک ۱۴۷۶
 از پطرزبورغ - ۱۸ ژویه ۱۳۲۷
 مراسله‌ی سفارت روس ۳ رجب ۱۴۷۸
 صورت لایحه‌ی سفارت آلمان ۱۴۷۹
 (اخطارات لازمه‌ی قانونی) ۱۴۸۰
 سواد تلگراف آیات الله فی الانام ۱۴۸۰
 تلگراف ۱۴۸۰
 از کربلا به طهران ۱۴۸۰
 از طهران به کربلا ۱۴۸۲
 ورقه‌ی الزامیه که شیخ ابراهیم زنجانی در حضور شیخ فضل الله قرائت نموده ۱۴۸۶
اضافات و ملحقات ۱۴۹۸
 صورت تلگرافات حضوری فیما بین اعضاء انجمن ابالتی تبریز و باغ شاه ۱۴۹۹
 [تلگراف دیگر]

- ۱۴۹۹.....[تلگراف از تبریز].....
- ۱۵۰۰.....[جواب تلگراف تبریز از باغ شاه].....
- ۱۵۰۰.....[جواب تلگراف از تبریز].....
- ۱۵۰۱.....[تلگرافات دیگر].....
- ۱۵۰۲.....تلگراف دیگر به تبریز.....
- ۱۵۰۲.....[تلگراف دیگر به تبریز].....
- ۱۵۰۳.....از بیرجند به طهران.....
- ۱۵۰۴.....بیزاری مردم از محمد علی شاه.....
- ۱۵۰۴.....تلگراف کرمان.....
- ۱۵۰۴.....تلگراف استرآباد.....
- ۱۵۰۵.....ایضا از استرآباد.....
- ۱۵۰۵.....فتوای علمای اصفهان.....
- ۱۵۰۵.....از اصفهان به طهران.....
- ۱۵۰۶.....تلگراف طباطبایی از مشهد.....
- ۱۵۰۸.....تلگراف از اصفهان.....
- ۱۵۰۸.....از اصفهان به طهران.....
- ۱۵۰۹.....[تلگراف انجمن ولایتی اصفهان].....
- ۱۵۰۹.....تلگراف دیگری در همین موضوع و از همان دیار.....
- ۱۵۱۰.....از انجمن گیلان.....
- ۱۵۱۱.....دو تلگراف در تأیید سپهدار.....
- ۱۵۱۱.....از تبریز.....
- ۱۵۱۱.....تلگراف صدراعظم.....
- ۱۵۱۲.....از باغ به مشهد.....
- ۱۵۱۲.....تلگراف مشیرالسلطنه.....
- ۱۵۱۲.....از باغ به مشهد.....
- ۱۵۱۳.....تلگراف محمره.....
- ۱۵۱۳.....از محمره به طهران.....
- ۱۵۱۴.....تلگرافی از همدان.....
- ۱۵۱۴.....از همدان به طهران.....
- ۱۵۱۵.....جواب شیخ نوری.....
- ۱۵۱۶.....نقل از روزنامه‌ی خراسات.....
- ۱۵۱۶.....اظهار حیات یا خجالت قوه‌ی منفعله.....
- ۱۵۱۶.....تلگراف از مشهد به طهران.....
- ۱۵۱۶.....جواب شیخ نوری.....
- ۱۵۱۷.....تلگراف مشهد در مخالفت با استقراض.....
- ۱۵۱۷.....از مشهد به طهران.....
- ۱۵۱۸.....همدردی با متحصنین.....
- ۱۵۱۸.....از رشت به طهران.....
- ۱۵۱۹.....تلگراف رشت.....
- ۱۵۱۹.....از رشت به طهران.....
- ۱۵۱۹.....از شیراز.....

- ۱۵۲۰..... از شیراز به اصفهان
- ۱۵۲۱..... تلگراف خزعل
- ۱۵۲۱..... از محمره به اصفهان
- ۱۵۲۲..... از همدان
- ۱۵۲۲..... از همدان به طهران
- ۱۵۲۳..... در سفارت عثمانی
- ۱۵۲۴..... لایحه‌ای که خطاب به شارژ دافر قرائت شد
- ۱۵۲۵..... لایحه‌ی جوابیه سفارت کبرای عثمانی به هیأت متحصنین
- ۱۵۲۵..... تلگراف تبریک متحصنان به استانبول
- ۱۵۲۶..... اعلامیه‌ی انجمن احیا
- ۱۵۲۶..... جمعه نهم ربیع الثانی ۱۳۲۷
- ۱۵۲۷..... عفو عمومی
- ۱۵۲۸..... از طهران
- ۱۵۲۸..... تلگراف سعدالدوله
- ۱۵۲۹..... مخابرات حضوری
- ۱۵۲۹..... از طهران به اصفهان
- ۱۵۳۰..... از اصفهان به طهران
- ۱۵۳۰..... از اصفهان به طهران
- ۱۵۳۱..... از طهران به اصفهان
- ۱۵۳۲..... از اصفهان به طهران
- ۱۵۳۲..... اعتراض مردم به روس‌ها
- ۱۵۳۳..... تلگراف کرمانشاه
- ۱۵۳۴..... از نجف به اسلامبول
- ۱۵۳۴..... از کربلا به اسلامبول
- ۱۵۳۴..... از کربلا به اسلامبول
- ۱۵۳۴..... تلگراف نجف
- ۱۵۳۵..... تلگراف پطرسبورغ
- ۱۵۳۵..... تلگراف به مازندرانی
- ۱۵۳۵..... تلگراف نجف

تاریخ بیداری ایرانیان

به قلم

ناظم الاسلام کرمانی

بخش چهارم

قرارداد وام روس و انگلیس به ایران

ولتین روس و انگلیس بیست کرور تومان بلاشتراک به دولت علیه ایران از قرار صد هفت قرض می دهند و به شرط ذیل:
اول آن که دولت علیه مصارف خرج این وجه را باید با اطلاع دولتین روس و انگلیس بنماید.

دویم - دولت روس از این وجه حق مطالبه اقساط استقراضی قبل را ندارد و نباید از این وجه بردارد.

سوم - قرارنامه این بیست کرور تومان قرض که دولتین روس و انگلیس به دولت علیه ایران می دهند، مطابق و موافق با قرارنامه استقراضی دولت علیه ایران از دولت روس است که در سنه یک هزار و نهصد و دو نموده است.
چهارم - چهار کرور این وجه را از امروز تا شب عید نوروز، دولت علیه ایران از دولت روس و انگلیس مساعده یعنی پیشکی خواهد گرفت؛ و مدت اداء این چهار کرور یک سال است، و چهار ماه هم مهلت دارد.

پنجم - گرو و ضامن این چهار کرور تومان نزد دولت روس، گمرکات شمالی و نزد دولت انگلیس پستخانه و تلگرافخانه، که سابق داده شده است می باشد.

شم - بقیه وجه این قرارنامه استقراضی وقتی داده خواهد شد که دولت ایران چند ماه قبل از لزوم، اطلاع به دولتین روس و انگلیس بدهد.

بعد از قرائت این قرارنامه، صورت قروض و مخارجی که فعلاً و الساعة لازم است قرائت شد و تقریباً از قرار ذیل است:

مخارج دربار که عقب افتاده و الساعة باید مساعده به آنها داده شود، فلان مقدار، مواجب سفراء ایران که در خارجه مقیم می باشند، فلان مقدار، مواجب قشون، فلان قدر، مواجب اربابان حقوق و غیره... مخارج متفرقه... مخارج غیر

مترقبه... جمع این‌ها چهار کرور گردید که الساعة دو کرور آن اگر به دولت نرسد تمام ادارات دولتی می‌خواهد و دو کرور دیگر آن شب عید برای اداء قروض معروضه باید به دولت برسد، ضمیمه صورت ریز قروض از بانک‌های خارجه روس و انگلیس یعنی از بانک استقراضی و از بانک شاهنشاهی.

بعد از خواندن آن، گفتگو و قال و مقال در مجلس درگرفت، جماعتی که با فرنگان عموماً و با روس و انگلیس خصوصاً مایل، و شرف خود را فقط به دادن رأی می‌دانند، اعم از این که رأی ایشان مقید به حال دولت و ملت و مملکت باشد یا نباشد، رأی دادند که: این قرض فعلاً چون لازم و کار دولت پریشان است ضرری ندارد، به ملاحظه این که موعد اداء آن یک سال است عیبی ندارد، و از دولت است و دیگر زور به ما نخواهند گفت.

جماعتی که فقط نظرشان بر این است که قرض کلیه بد است، رأی دادند که نباید قرض بشود. جمعی رأی دادند که باید دولت ریز قروض و مخارج را به مجلس شورای ملی بفرستد. بلکه خود بتوانیم دزدی‌هایی را که در آن قروض شده پیدا نماییم و نیز مخارج گزافی را که به دولت جمع بسته‌اند بدانیم و از مأخذ قرض مساعده و قرض کلی کم شود و مخارج این پول هم با اطلاع مجلس شورا باید بشود.

هر کس از هر طرف صدایی بلند می‌کرد و رأیی می‌داد. جماعتی که از وخامت این استقراض و خرابی ملک و ملت، به سبب این قرض، مطلع و بصیر در مواد خانه برانداز دولت و ملت بودند و نیز می‌دانستند که می‌خواهند علاوه بر این که چنگال خود را پیش از پیش بر جسد مقدس دولت و ملت ایران فرو برند، امضاء دو قروض سابق را که خانه دولت و ملت را خراب کرده است، از ملت بگیرند، که بدون معاوضه هرچه منظورشان است به روزگار ملک و ملت ما بیاورند، ساکت بودند. آن جماعت که ساکت بودند تجار و جمعی دیگر از طبقات مختلف بودند.

نطق معین التجار بوشهری

به هر جهت از طبقه تجار رأی خواستند، معین التجار بوشهری نطقی بلیغ نمود